

Габдулла Тукай
Мөхәммәтгариф улы
(1886 – 1913)

*“Халык гомере – мәңгелек диләр
Ә син, Тукай халык куйнында
Илең белән мәңге бергә син,
Мәңгелекнең олы юлында!!!”*

Х. Туфан

Әти - әнисе

*Әтисе – Мөхәммәтгариф Мөхәммәтгалим улы
Тукай (1843 – 1886). Узенең туган авылы*

Кушлавычта мулла булып тора.

Әнисе – Бибимәмдүдә Зиннәтулла кызы (1864- 1890)

Габдулла Тукайның бала чагы

*Г. Тукай 1886 елның 26 нчы апреленда Казан губернасының
Кушлавич авылында туа.*

*Г. Тукай туганна соң биш ай үткәч атасы Мөхәммәтгариф
авырап үлә. Берездан соң әнисе Бибимәмдүдә, Габдулланы
авылдагы Шәрифә исемле бер фәкыйрь карчыкка
вакытлыча асрарга биреп калдыра, үзе Сасна исемле
авылның мулласына кияүгә чыга.*

*Берездан соң әнисе Габдулланы алырга Кушлавичка атлар
җәибәрә һәм Габдулла Саснага китә. Әмма озакламый
әниседә үлеп китә, дүрт яшендә Габдулла ятим кала.*

Кушлавыч авылы

Г.Тукайның бала чагы

*Аннан соң Сасна мулласы Габдулланы Өчиле
авылындагы анасының атасына җибәрә.*

Монда кечкенә Габдулланың иң күңелсез чаклары уза.

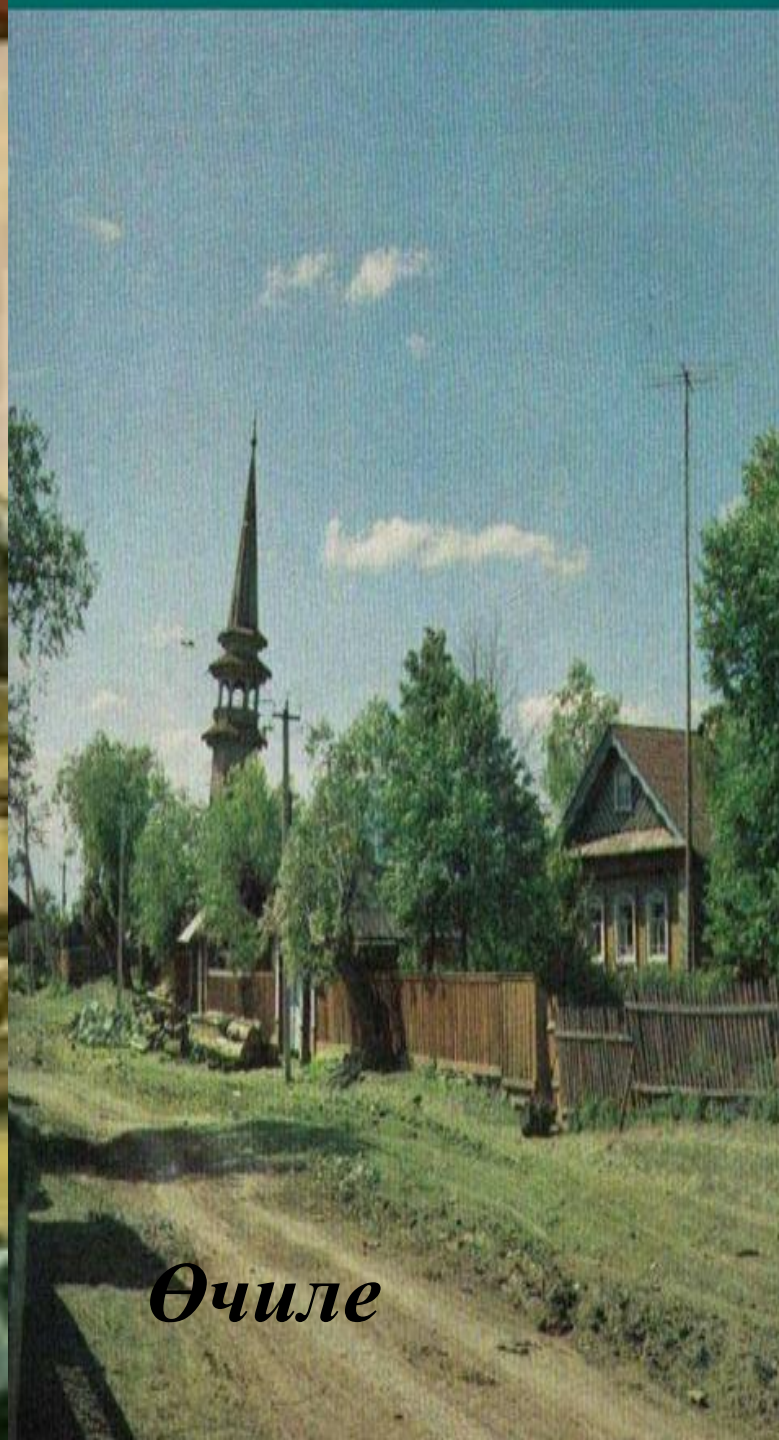
*Фәкыйрь һәм куп балалы гаиләдә Габдулла артык
бала була.*

*Ул гаиләгә дә сыймагач Зиннәтулла бабасы
Габдулланы, Казандагы баласыз гаиләгә асрауга бирә.
Ул анда ике еллар тора, анары үги әти – әнисе авырап
китәләр һәм алар үлчәкләреннән куркып “Без үлсәк,
бу бала кем кулына кала, ичмасам, авылына
кайтарык” - диләр.*

*1892 – 1895 елларда Г. Тукай Кырлай авылындагы
Сәгъди абзый гаиләсендә яши.*

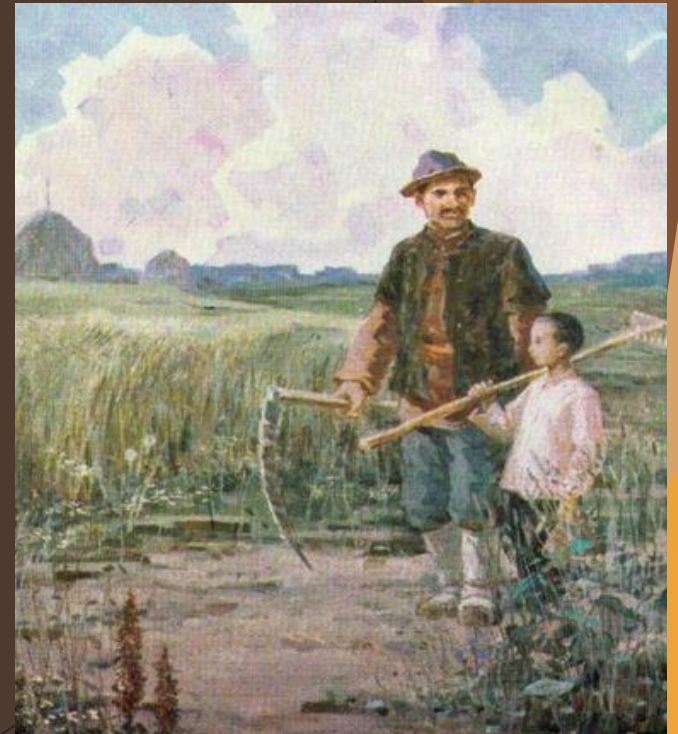
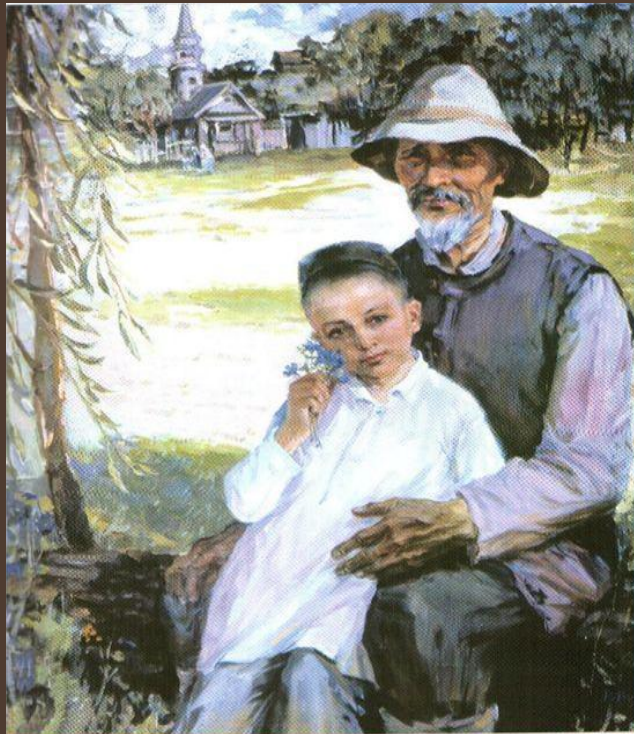
Кырлай

Өчиле

*И гомернең нурланып үскән
яшел яфрак чагы!*

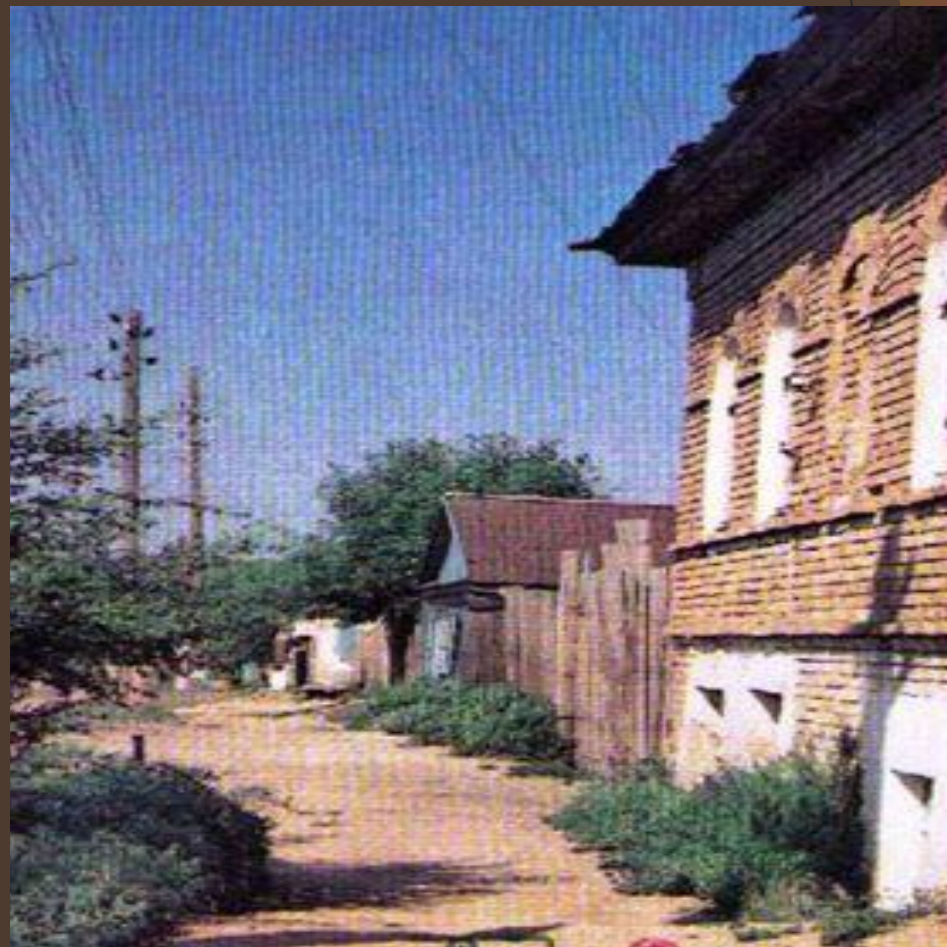
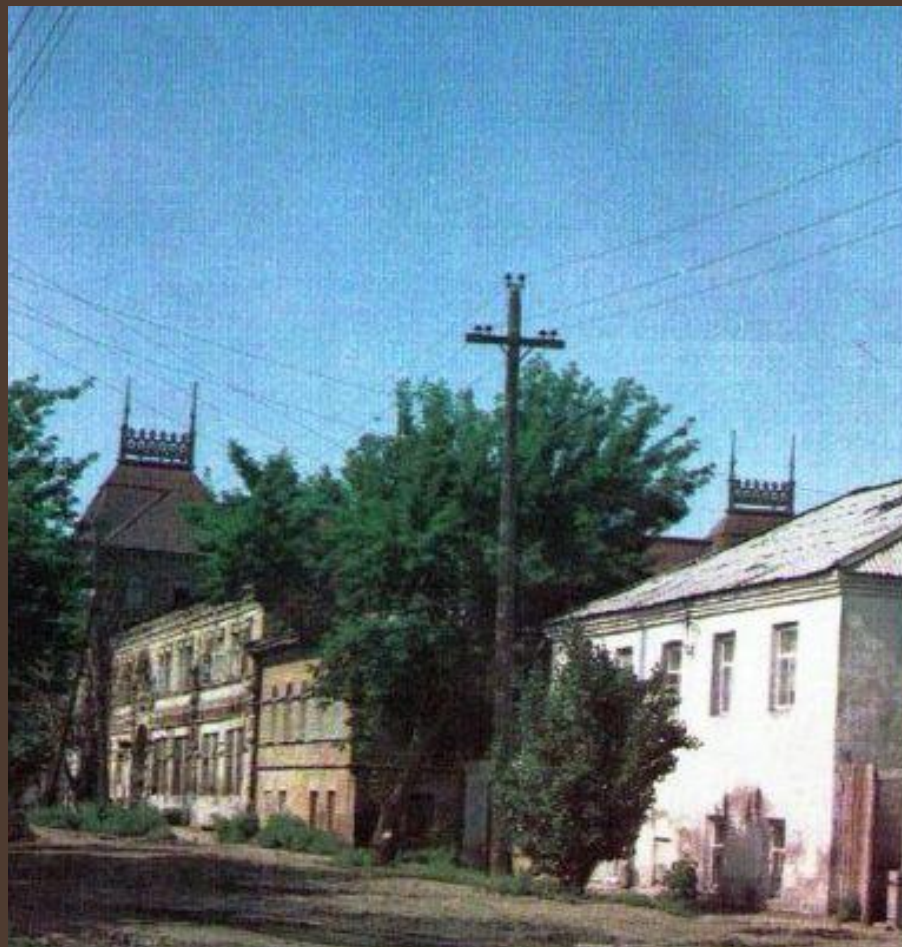
Г.Тукай

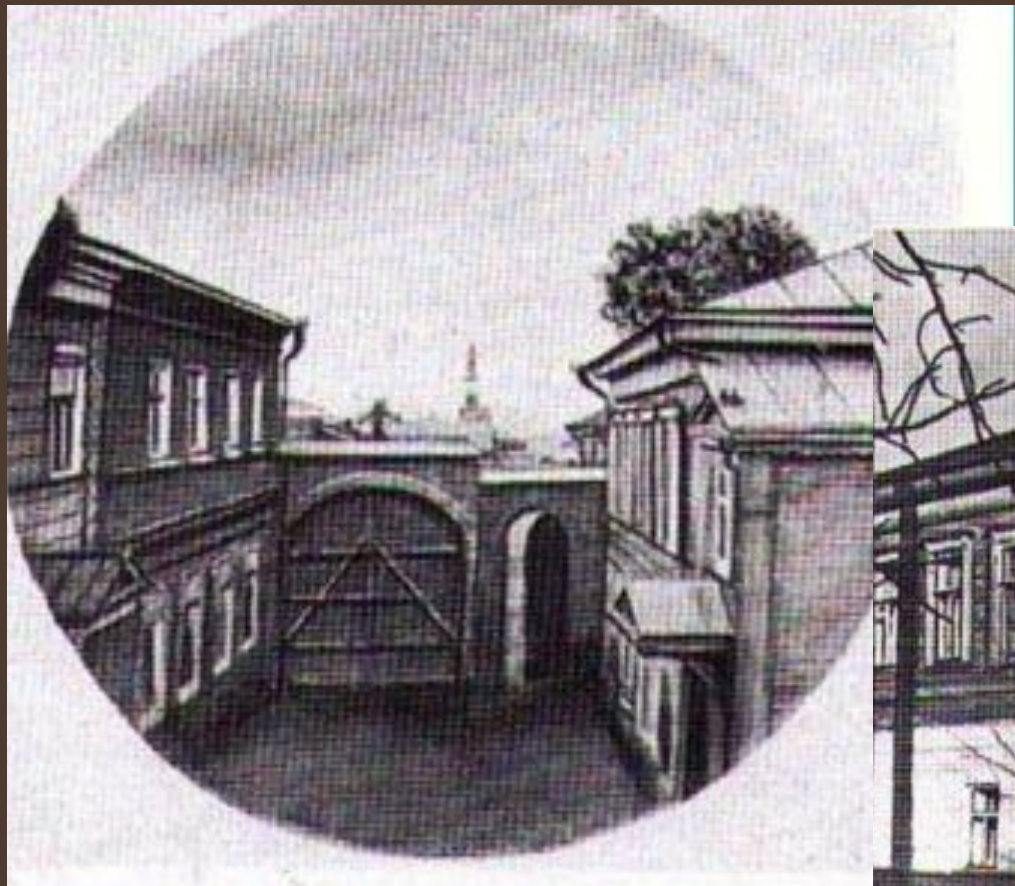

*1894-1907 елларда Г.Тукай
Газизә апасы гаиләсендә яши*

Почиталина урамы
Бу урам буенча Г. Тукай “Мутыгия” мәдрәсәсенә
укырга йөри

*“Мутыгия” мәдрәсәсендә Г.Тукайның
укытучысы Мотыйгулла Тухватуллин*

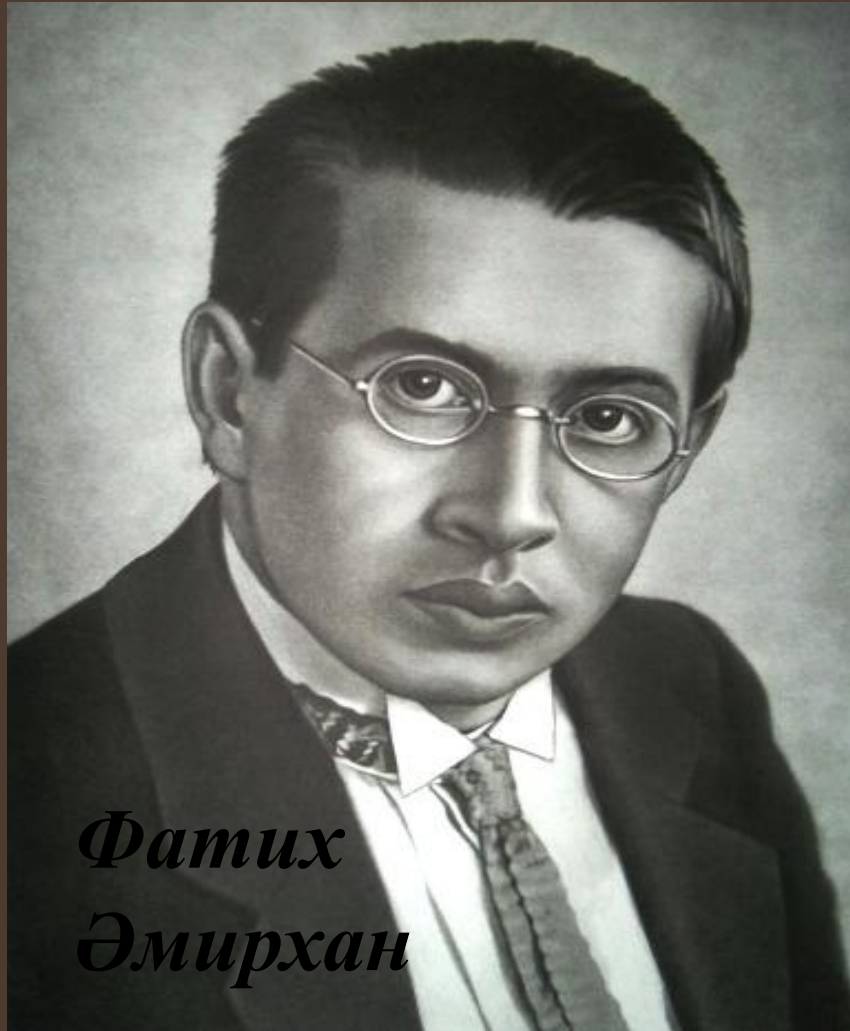
*1895 – 1898 елларда Г.Тукай мәдрәсәдәге
белем белән генә чикләнене калмый, ә өч
еллык мәктәптә дә белем ала*

1907 елның көзендә Г.Тукай Казанга килә

*Казанда Г. Тукай язучы Фатих Әмирхан
һәм Хусаин Ямашев белән дуслаша*

*Фатих
Әмирхан*

*Хусаин
Ямашев*

Габдулла Тукайның остазлары

- 1) Александр Сергеевич Пушкин (1799 – 1837)
- 2) Михаил Юрьевич Лермонтов (1814 – 1841)
- 3) Лев Николаевич Толстой (1828 – 1910)
- 4) Шиһап Мәржәни (1818 – 1889)
- 5) Каюм Насыйри (1825 – 1902)
- 6) Алексей Максимович Горький (1868 – 1936)

Тукайның замандашлары

- 1) Фатих Әмирхан (1886-1926)
- 2) Сәгыйть Рәмиев (1880 – 1926)
- 3) Сәгыйть Сүнчәләй (1889 – 1941)
- 4) Галимжан Ибраһимов (1887 – 1938)
- 5) Гали Рәхим (1892 – 1943)
- 6) Шәехзада Бабич (1895 – 1919)
- 7) Габдулла Харис (1893 – 1931)
- 8) Мирхәйдәр Фәйзи (1891 – 1928)
- 9) Жамал Вәлиди (1887- 1938)
- 10) Фәтхи Бурнаш (1898 – 1946)
- 11) Гыйффәт Туташ (1895 - ...)
- 12) Зәйнәп Сәгыйдә (1897 - ...)

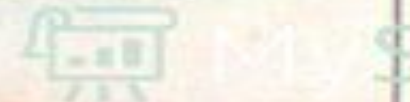

*Г. Тукай Чистай кызы Зәйтүнә Мәүлетованы
ярата*

*“Юк! Барлык гышыйкларның берседә минем белән
чагыша алмый. Мин Фәрхатъ Ширин яратканга
караганда йөз мәртәбә көчлерәк яратам.*

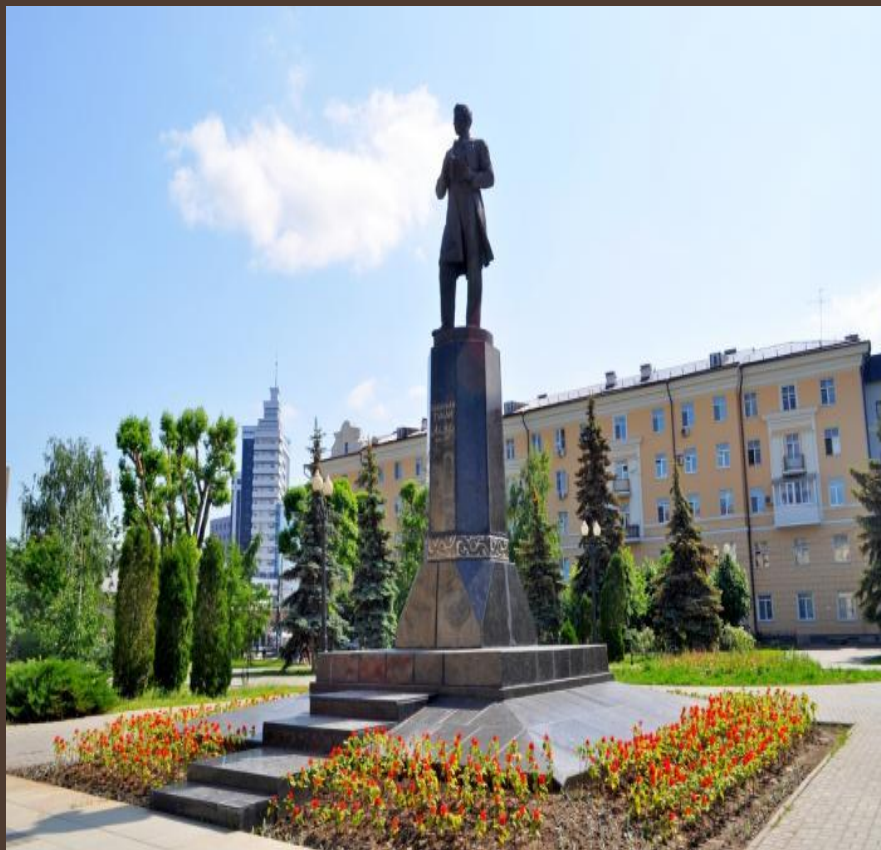
Тукайның сәяхәтләре

*1913 елның 15 апрелендә 20 сәгатъ 15 минутта
Г.Тукайның йөрәге тибүдән туктый*

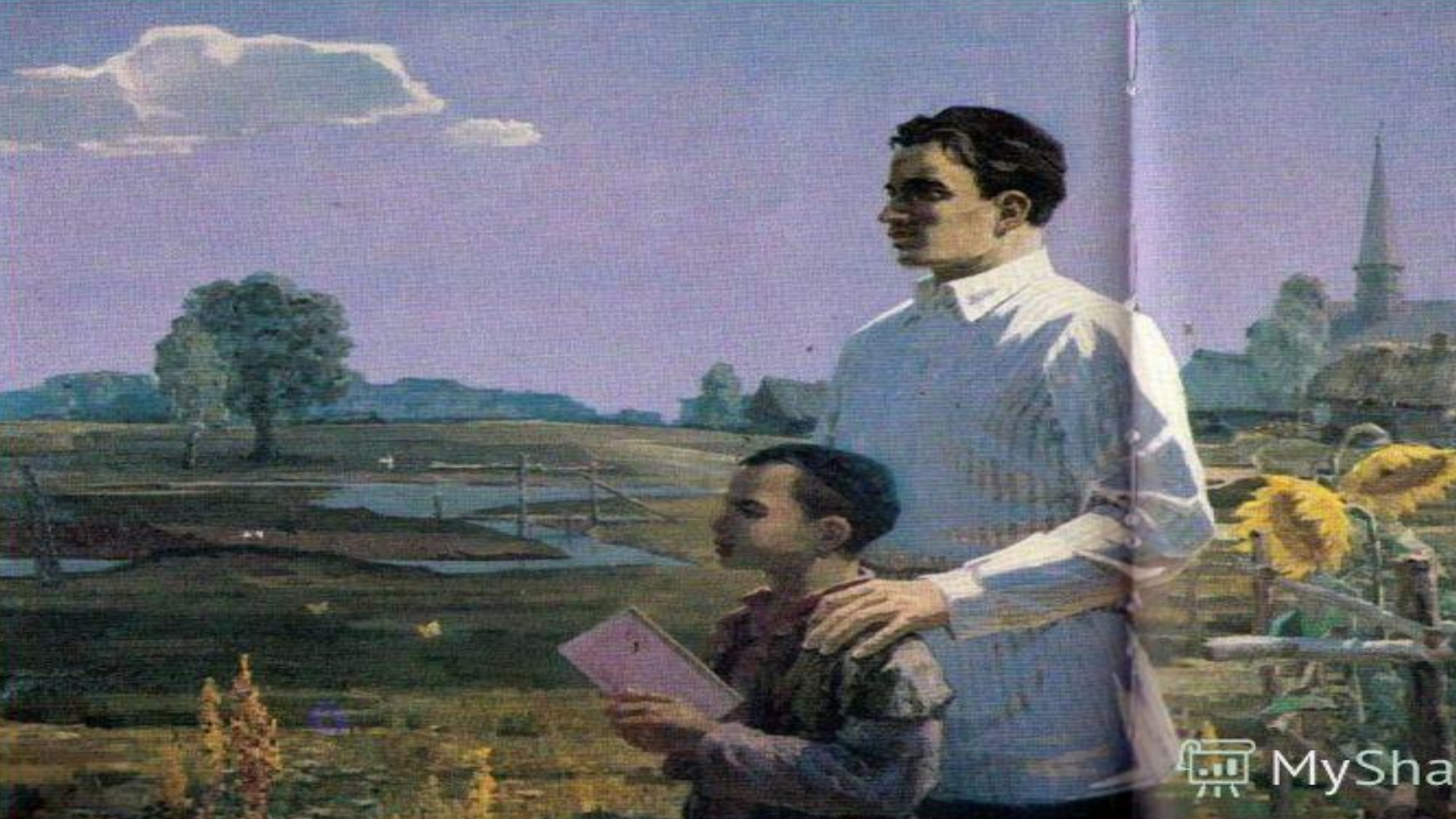
*“Кем уйлады икән, ятим бала
Якты йолдыз булып калыр дип,
Мәңге-мәңге халык йөрәгендә
Халык күңелендә балкыр диен.”*

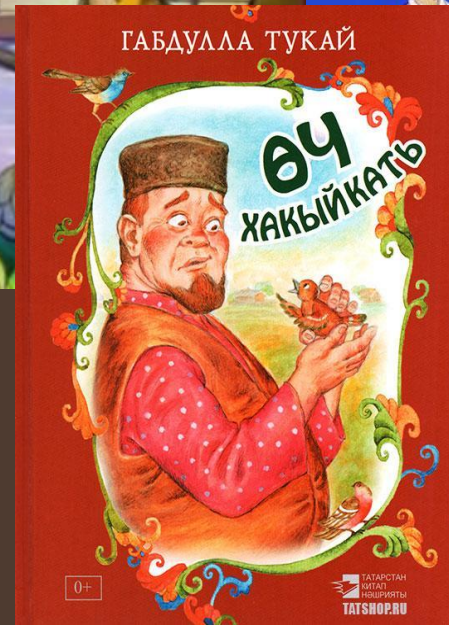
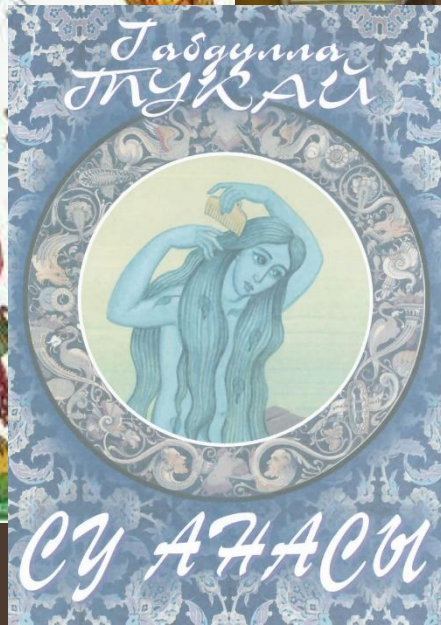
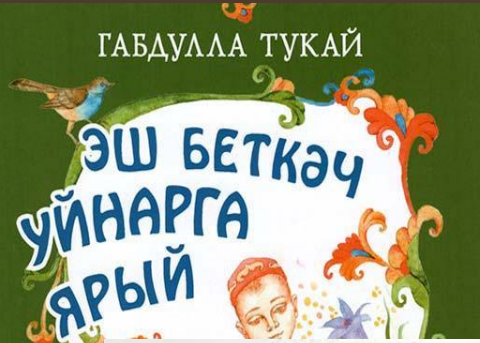
Г.Тукайның иҗсаты

Г.Тукай дөньяда бары тик 27 ел гына яшәп, нибары 8 ел гына иҗсат иткән, шулай булса да ул гаять зур, бәя биреп бетермәслек рухи байлык калдырган. Аның иҗсаты илебездәге төрки халыклар арасында искиткеч популяр. Аның тормышы һәм иҗсаты – халкыбыз тарихында иң якты иң изге сәхифәләренең берсе.

Әйе ятим бала якты йолдыз булып балкыды. Сүнмәс йолдыз булып калыкты. Сөекле шагыйребезнең шигырьләрен бабаларыбыз ятлаган, әти-әниләребез укып үскән, хәзер аларны без өйрәнәбез.

Габдулла Тукайның әсәрләре

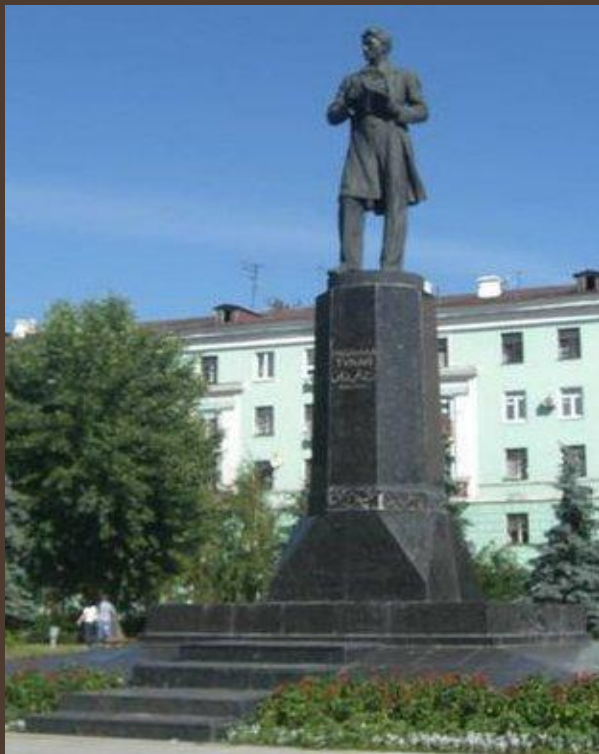

*“Бүрәндәнең бер очында бар әчелгән ярыгы,
Шул эңиреннән нык кына син тот, и урман
сарыгы!*

*Бу киңәшкә Шүрәле дә күндә, килмичә кире,
Китте кушкан эңиргә, атлап адымын эре-эре...”*

Г. Тукайга һәйкәлләр

Казанда

Мәскәүдә

Әстерханда

Чаллыда

Г.Тукайга багышланган музейлар

Казанда

Жаекта

Кырлайда

*“Мәңге яшә безнең
күңелләрдә
Габдулла Тукай”*